

IVN Alphen aan den Rijn Jaarverslag 2021

1- Pauze bij Vrijwillig Landschapsbeheer – foto Wim Dieho

Versie definitief

26 april 2022

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	3
2	Natuurbescherming en -Beheer	3
2.1	Milieu en Planologie	3
2.1.1	Beheer	3
2.1.2	Planologie	4
2.2	Vrijwillig Landschapsbeheer	5
2.3	Werkzaamheden Vrienden van het Heempad	5
2.4	Tellingen	6
3	Natureducatie en -Beleving	7
3.1	Activiteiten	7
3.1.1	Lezingen/cursussen	7
3.1.2	Excursies	8
3.1.1	Natuurgidsenopleiding	9
3.2	Jeugdactiviteiten	9
3.2.1	Vlinders (4-8 jaar) en Fladderaars (8-12 jaar)	9
3.2.2	NatureXplorers (12-18 jaar)	9
3.2.3	BSO De PaddenPoel en de tuin van de IVN-jeugd	9
3.2.4	Overige activiteiten	10
3.3	Natuurkierers	10
4	Communicatie	10
4.1	PR	11
4.2	Evenementen	11
4.3	Sociale Media/digitale media	12
4.4	Eigen Media	13
4.5	Gezamenlijke communicatie-activiteiten/kramen	13
5	Samenwerking	14
5.1	Bezoekerscentrum De Veenweiden	14
5.2	Samenwerking Bibliotheek	14
6	Organisatie	14
6.1	Bestuur	14
6.2	Vrijwilligers werkgroepen	14
6.3	Ledenbestand en -werving	16
6.4	Opleidingen	16
6.5	Beleid/regelgeving	16
	Bijlage	18

1 Voorwoord

IVN Alphen aan den Rijn heeft als twee belangrijkste doelen:

- Natuurbescherming en -beheer
- Natuureducatie en – beleving

In H2 en H3 leest u welke activiteiten IVN Alphen aan den Rijn heeft ontplooid om hier een bijdrage aan te leveren. In H4 leest u welke communicatie-activiteiten IVN Alphen aan den Rijn heeft ontplooid om de activiteiten onder de aandacht te brengen van inwoners van Alphen aan den Rijn. In H5 staan de partijen met wie IVN Alphen aan den Rijn heeft samengewerkt om onze doelen te realiseren en in H6 staan de belangrijkste (aandachts-)punten voor de organisatie.

Ook in 2021 was een lastig jaar vanwege de coronapandemie. Het Bezoekerscentrum De Veeweiden was het 1e half jaar en de maand december gesloten, waardoor binnen activiteiten werden geannuleerd. Met name buitenactiviteiten zijn zoveel mogelijk doorgegaan. Excursies zijn vanwege de beperkingen in groepsgrootte en de benodigde 1,5 m beperkt doorgegaan.

2 Natuurbescherming en -Beheer

2.1 Milieu en Planologie

2.1.1 Beheer

Vlinderidylle

Met de gemeente is verschillende keren overleg geweest over het beheer van de gemeentelijke bermen en met name de gemeentelijke vlinderidylles en de bermen die laat (dus na de bloei van de kruiden) worden gemaaid. Adviesbureau Buiting heeft daar een advies over opgesteld waar enkele IVN-ers waaronder leden van de Vlinderwerkgroep, nauw bij betrokken zijn. Nu maar afwachten of de nieuwe aannemer zich ook aan die regels/voorschriften gaat houden.

Daarnaast is er overleg geweest met de gemeente over verplaatsing van de IVN-vlinderidylle aan de Gnephoek. Daar komen tijdelijke woningen en de idylle moest daar dus voor wijken. De nieuwe idylle zal aan de Handelsweg komen zo bleek aan het einde van het jaar. Stef Strik en Joost van Beek hebben hiervoor een inrichtingsvoorstel gemaakt.

1 - Bruin Blauwtje - foto Jan Henk Leeuwenburg

Park Zegersloot

Ook is er veel overleg geweest over de inrichting en het beheer van het zogenaamde Irenebos, het noordelijk deel van het Park Zegersloot. Dit ook met het oog op insecten als vlinders. Auke Lever en Stef Strik zijn daarbij de contactpersonen namens IVN. Er zijn ideeën en voorstellen gedaan voor o.a. het gebruik van struiken en het beheer van de vegetatie.

2.1.2 Planologie

IVN Alphen aan den Rijn volgt de majeure planologische en beheerontwikkelingen in de Gemeente Alphen aan den Rijn. Waar nodig wordt geprobeerd het beleid/beheer bijgesteld te krijgen. Onderwerpen die het afgelopen jaar de aandacht hebben gevraagd:

2 - Landgoed Verboom - foto Koppes Makelaardij

Landgoed Verboom

Het bezwaar dat IVN heeft aangetekend bij de Raad van State is nog steeds niet behandeld. De projectontwikkelaar heeft hier last van omdat de ontwikkelaar de percelen tot die tijd niet kan leveren aan de kopers. Toch is er perspectief op een mogelijke oplossing. De Stichting Landschapsontwikkeling Alphen aan den Rijn heeft van de Gemeente Nieuwkoop opdracht ontvangen om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om een rondwandeling te realiseren. De projectontwikkelaar heeft aangegeven te willen overleggen over een oplossing.

Gemeenteraadsverkiezingen

IVN Alphen aan den Rijn heeft bij de politieke partijen aandacht gevraagd voor een aantal 'groene' punten en suggesties gedaan voor invulling. Met dank aan de Werkgroep Planologie voor de voorbereiding en met name Auke Lever.

Park Zegersloot

Het college van de Gemeente Alphen aan den Rijn heeft een rondleiding door het vernieuwde Park Zegersloot gekregen. IVN heeft daarbij o.a. aandacht gevraagd voor de noodzakelijk gewenste uitbreiding van het natuurgebied richting Landgoed Verboom en richting Aarlanderveen (ivm nieuwe fietsbrug).

IVN heeft input gegeven aan de Vereniging Vrienden van Park Zegersloot (VVPZ) voor het formuleren van ambities t.a.v. Park Zegersloot. Ook is er regelmatig contact met de gebiedsbeheerder over de ontwikkelingen.

Gemeente Alphen aan den Rijn

- IVN heeft gesproken met de Gemeente Alphen aan den Rijn over het plan 'Bouwen aan de Noordrand'. IVN is gevraagd om input te leveren voor te hanteren criteria voor een goede combi van bouwen en natuur.
- Ook heeft IVN Alphen aan den Rijn zich uitgesproken over de infravarianten Beter Bereikbaar Gouwe en nogmaals benadrukt voor een nieuwe oeververbinding te zijn. Hiermee sluit IVN Alphen aan den Rijn zich aan bij het standpunt van het Molenberaad
- Het ontwerp Omgevingsvisie Alphen aan den Rijn en de bijbehorende Plan Milieu Effectenrapportage (Planmer) zijn in 2021 opgeleverd. De werkgroep Planologie en Milieu heeft hierop een reactie gegeven.
- Ook heeft de Gemeente Alphen aan den Rijn advies gevraagd over plaatsing lichtmasten bij fietspaden.

2.2 Vrijwillig Landschapsbeheer

Dit jaar hebben we ondanks het tweede jaar met Coronabeperkingen toch veel gedaan. We zijn 36 keer op pad geweest met gemiddeld 6 vrijwilligers. Uitschieters waren de Natuurwerkdag in november met 28 vrijwilligers en een keer planten met 3 vrijwilligers. We zijn op 16 locaties bezig geweest en hebben daar 860 werkuren ingestoken. De meeste locaties zijn helemaal bij, enkele locaties hebben een lichte achterstand. Over het geheel gezien zijn we deze twee Corona jaren goed doorgekomen en hebben we aan onze verplichtingen kunnen voldoen.

3 - VLB - foto Wim Dieho

Naast het bijhouden van de bosjes en kades door zaagwerk hebben we ook weer flink wat geplant. Een kleine duizend bomen zijn er door ons geplant. Vooral op de Lansing hebben we honderden bomen geplant in twee nieuwe houtwallen.

Na een voucher aanvraag hebben we de vrijwilligers die regelmatig komen een soft shell werkjasje gegeven. Prettig om in te werken en zo zijn we herkenbaar als we op een locatie werken waar publiek komt. De vrijwilligers dragen hem graag gezien het vele groen op onze werkfoto's.

2.3 Werkzaamheden Vrienden van het Heempad

Vrienden van het Heempad (VvhH) doen begeleidend onderhoud in het Zwarte Padgebied. De Gemeente zorgt voor het maaibeeld en VvhH stemmen af met uitvoerend bedrijf alvorens ze starten. Deze vorm van afstemming is voor beide partijen positief en het voorkomt fouten. De filosofie is meer aan de natuur overlaten, des te minder werk er is, alleen wat bijsturen en woekeraars beheersbaar houden.

4 - foto Hans van Dam

Voor een braakliggende grond bij de Kievitsstraat is een plan voor creëren van een (tijdelijke) bloemenweide van 2500m² door de Gemeente goedgekeurd. In mei is dit ingezaaid. Vanwege de droogte schoot de brandweer te hulp, die het veld besproeide. Daarna kwam ook de echte regen, het veld kleurde groen, zaden (ook van de bloemen) kwamen op. Helaas zaten tussen de zaden ook de zaden van een woekerende grassoort, de Hanenpoot, die 1,5m hoog werd en daarmee de bloemen aan het oog onttrok. Gepoogd werd de Hanenpoot te verwijderen, maar dat lukte niet. Het groeide te snel. Het plan Kievitsveld is door de buurt enthousiast ontvangen. Zo'n 7 personen

hebben aangegeven te willen helpen en blijvend betrokken te blijven bij het verfraaien van de woonomgeving. Dit initiatief heeft inmiddels een vervolg gekregen door het gezamenlijk planten van plusminus 5.000 bloembollen ter beschikking gesteld door de gemeente.

2.4 Tellingen

Tellingen wintervogels

Jaarlijks worden in diverse gebieden de wintervogels geteld. Ook in de winter 2020/2021 en 2021/2022 is dat weer gebeurd. Het gaat om de volgende plots:

- Zegerplas (Toos Woortman en Ingrid Koedijk)
- Polder Vierambacht (Stef Strik en Kees Smeding)
- Aarlanderveense polder (Peter Benes)
- Polder Gnephoek (Rien Hooftman en Peet Hesseling)
- Polder Nieuwkoop (IVN Nieuwkoop)
- Langeraaarse Plassen (Stef Strik en Gert-Jan Pieterse)

De tellingen vinden plaats halverwege iedere zes wintermaanden. Alle gegevens worden doorgegeven aan SOVON Vogelonderzoek Nederland om landelijke trends te kunnen vaststellen.

Tellingen broedvogels

Ook de vaste broedvogeltellingen hebben weer plaatsgevonden in diverse plots. De volgende gebieden worden jaarlijks geïnterviewd:

- Avifauna (wilde, vrij rondvliegende vogels, Seppe Rademakers);
- Heemgebied Kromme Aar (Stef Strik)
- Heempark Zegersloot (Auke Lever)
- Molenwetering (Rien Hooftman)
- Zaans Rietveld (Peter de Knijff)
- Geerplas – Langeraar (Stef Strik en Gert-Jan Pieterse)
- Bovenlanden Woerdense Verlaat (Stef Strik en Gert-Jan Pieterse)
- Oosterbegraafplaats (vacature)
- Compierkade (Annemieke van Eeuwen)
- Kreekrugpad (Liesbeth Bos)
- Plan IJsvogel (Liesbeth Bos)

Overige Tellingen

- MUS-telling, Meetbare Urbane Soorten, telling van stadsvogels in een postcodegebied op ca 10 vaste punten, 3x per voorjaar (Liesbeth Bos)
- PTT-telling, Punt Transect Tellingen, 1x per winter op 20 vaste punten (Menno den Uijl)

Uilenwerkgroep

De uilenwerkgroep heeft veertig Steenuilenkasten in beheer, voornamelijk op boerenerven. 2021 was een prima jaar voor de Steenuilen in ons gebied. Langs de Oude Rijnzone werden twee succesvolle broedsels grootgebracht. Ook langs de Achtermiddenweg werden weer meerdere jonge Steenuilen door de werkgroep geringd. Voor het eerst hebben de Steenuilen twee jongen grootgebracht in een nestkast in Ter Aar. De Kerkuil was erg laat het afgelopen jaar. Nog eind september zijn tien jonge Kerkuilen in onze kasten geringd. Er zijn minimaal vijf broedsels uitgevlogen in onze regio. Vanwege de Coronapandemie zijn alle activiteiten in duo's uitgevoerd.

Zwaluwenwerkgroep

De Zwaluwenwerkgroep heeft in 2021 weer met twintig deelnemers bijna 1.250 bewoonde nesten geteld. Weer bijna 10 % minder dan het jaar daarvoor. De huiszwaluwen hebben zich de laatste decennia verplaatst van stedelijk gebied naar boerenerven en lintbebouwing in het buitengebied. Oorzaak van de achteruitgang de afgelopen jaren is moeilijk vast te stellen. De oeverzwaluw-kunsthoeven N11 en Zegersloot zijn helaas onbewoond gebleven.

Er zijn ook in 2021 weer enkele bouw- en bedrijfsactiviteiten stilgelegd in verband met Oeverzwaluwenkolonies die zich onverhoopt in de zandhopen hadden gevestigd.

Kolonievogels

De vogelwerkgroep telt verschillende vogels die in ons werkgebied in kolonies broeden. Naast de Huis- en Oeverwaluw gaat het om:

- Visdief – 3 kolonies op daken (Stef Strik en Bertus de Lange)
- Blauwe reiger – 4 kolonies
- Aalscholver – 2 kolonies
- Lepelaar – 1 kolonie (Geerplas – Langeraar)

5 - Aalscholver - foto Rene van Rossum

Dagvlinderroutes

Er zijn afgelopen jaar de volgende routes gelopen, waar dagvlinders zijn geteld:

- 4 routes Compierenade – Annemieke van Eeuwen (vanaf 2018)
- Limes Alphen aan den Rijn – Sabine van der Lugt (nieuw in 2021)
- Irenebos – Stef Strik/Dinky van Berkel (vanaf 2020)
- Geluidswal 2 – Sylvia Kiewiet/Arieanne Mentink (vanaf 1995 t/m 2017 en nu 2021)
- Geluidswalpad – Sylvia Kiewiet/Arieanne Mentink (tussen 1991 en 1998 en nu 2021)

In totaal zijn er op deze 8 routes 2.266 vlinders geteld, 24 verschillende. Op de Compierenade werden 173 hommels geteld, 5 verschillende. In de bijlage de gevolgde routes.

Nachtvlindermonitoring

In 2021 is het nachtvlinderen bij het Bezoekerscentrum De Veeweiden opgepakt. Het doel was elke maand te vlinderen maar door corona is dit niet alle maanden mogelijk geweest. We hebben in totaal 7 nachten soorten geteld. In bijlage de is dit uitgewerkt. De Nationale Nachtvlindernacht was 3 en 4 september. Wij hebben gekozen om deze alleen op 3 september te houden. We hebben hier niet al te veel bekendheid aan gegeven omdat we nog steeds met corona te maken hadden. Ondanks dat waren er toch tussen de 20 en 25 bezoekers.

6 - Nachtvlinderen - foto Corry Dierdorp

Eindejaarsplantenjacht

Voor de 5e keer deed Vrienden van Het Heempad mee aan de Eindejaarsplantenjacht, een initiatief van FLORON. Tijdens het voorlopen op 14 december werden nog 70 soorten in bloei staande planten geteld. Echter, op 21 en 22 december kregen we twee stevige nachtvorsten. Veel hangende kopjes en niet meer functionerende bloemen dus op onze teldag. Omdat strenge coronamaatregelen van kracht waren werd de telling niet in groepsverband gedaan, maar samen (Miep Munninghof en Hans van Dam). We kwamen uit op nog 35 soorten die de vorst bloeiend hadden doorstaan, waarmee we toch nog een vermelding kregen in de topgroep van 30 en meer.

3 Natuureducatie en -Beleving

3.1 Activiteiten

3.1.1 Lezingen/cursussen

Vanwege de onzekere situatie rondom corona zijn er geen initiatieven genomen om lezingen in 2021 te organiseren. Wel is in het najaar een Klimaatcursus gegeven door Gerard Been en enkele

inleiders vanuit IVN Landelijk. Op 8 avonden volgende 7 cursisten de lezingen om tot slot zelf een persoonlijk klimaatplan te maken.

3.1.2 Excursies

Het jaar 2021 was ook weer een bijzonder jaar voor de excursies. Corona heeft een duidelijke weerslag gehad op de mogelijkheden om excursies te geven. De 1,5 m samenleving heeft het gidsen moeilijk gemaakt zo niet onmogelijk te gidsen. Om voldoende afstand te houden kon een gids maximaal 5 personen meenemen. Door overheidsmaatregelen is het aantal deelnemers nog minder geworden tot maximaal 2 personen. De gidsen is vooraf gevraagd of ze ingezet wilden worden voor excursies. Een aantal gidsen zagen daarvan af, omdat ze het risico van eventueel ziek worden te groot vonden. Er is creatief omgegaan met de mogelijkheden om toch het maximale te bieden aan onze deelnemers.

In 2021 stonden samen met Boskoop 37 wandelingen gepland. Een meer dan in 2020. Er zijn 12 excursies door diverse omstandigheden afgelast. Door de coronarestricties t.a.v. groeps grootte was elke excursie snel volgeboekt. Doordat sommige mensen de gok namen en toch kwamen waren er soms meer deelnemers dan er aangemeld waren. De gids besliste of ze wel mee mochten. Dat was o.a. afhankelijk of er gezinnen bij waren met kinderen. Er waren 4 stadswandelingen i.s.m. Het Gilde gepland. Een is er afgelast door storm.

In 2021 hebben 274 mensen deelgenomen aan onze excursies. In 2020 waren er 237 deelnemers. Bij de excursies zijn in totaal 56 gidsen ingezet. Vorig jaar waren er 41 gidsen nodig. We zijn trots op onze gidsen die steeds weer enthousiast mensen aan zich binden om de natuur te beleven.

Excursies in opdracht

Er zijn twee IVN-excursies georganiseerd in opdracht voor Dienst Justitiële Inrichtingen en 'Dat Koningskind' met in totaal 35 deelnemers. Er is geen excursie geweest in samenwerking met het Bezoekerscentrum. Er zijn geen wandelingen geweest waar visueel beperken aan deelgenomen hebben. De pandemie was de oorzaak. Volgend jaar gaan we kijken wat er wel kan.

Excursies Vogelwerkgroep/Vlinderwerkgroep

Vanwege de beperkingen vanwege de coronapandemie hebben er in 2021 slechts twee vogelexcursies plaatsgevonden. Eén naar Noord-Holland en één naar de Maasvlakte/Westplaat (ZH). De belangstelling was groot. Ter compensatie van het uitblijven van excursies en om werkgroepsleden te activeren er zelf op uit te gaan, zijn bijna in ieder kwartaal Nieuwsbrieven uitgebracht met het laatste vogelnieuws uit de regio. In juni 2021 is er een vlinderexcursie geweest naar het Bentwoud bij de zogenaamde Zeemanheuvel. Hieraan hebben 5 vrijwilligers van de Vlinderwerkgroep deelgenomen.

7 - Excursie Vogelwerkgroep - foto Stef Strik

3.1.1 Natuurgidsenopleiding

In 2021 is energie gestoken in het opnieuw opstarten van de Natuurgidsenopleiding voor 2022-2023. Hierbij is vooral aandacht geschonken aan een coronaproof opzet. Het aantal persoonlijke contacten is minder. Een aantal theorielessen kan ook via Zoom worden gegeven. De groep wordt voor de excursies in tweeën gesplitst en worden geconcentreerd op één zaterdag. Zo kunnen de ochtend- en middaggroepen met elkaar wisselen en is de groepsgrootte beperkt.

8 - excursie NGO - foto Irma Brugmans

3.2 Jeugdactiviteiten

3.2.1 Vlinders (4-8 jaar) en Fladderaars (8-12 jaar)

Een programma opstellen voor de IVN-jeugd met maar een beperkt aantal begeleiders. Het bleek geen succes om het programma door te laten lopen in de zomermaanden en in de winter minder activiteiten te plannen. We gaan in het seizoen 2021/2022 weer terug naar het schooljaar. Dit is een periode die beter past bij de jeugdgroepen.

Bij elkaar hebben wij dit jaar toch nog wel 8 activiteiten per groep gehad. Alleen het aantal kinderen dat aanwezig was, was aanzienlijk minder dan in vorige jaren. Er is geen binding, geen zekerheid. We kunnen bijna niet werven en publiciteit zoeken.

Alle activiteiten waren buiten, behalve de activiteit van de Fladderaars in november. Toen waren wij een uurtje binnen met besmettingen als resultaat bij een aantal kinderen en begeleiders.

3.2.2 NatureXplorers (12-18 jaar)

Uiteindelijk zijn van de geplande 10 activiteiten er toch nog 7 doorgegaan. Het zijn dan met name buitenactiviteiten, zoals een speurtocht in het donker, kunst maken met zwerfafval. Ook zijn er twee activiteiten met ouderen geweest. In het voorjaar is een Natuurkoffer gemaakt voor de bewoners van Rietveld met als thema 'lente' en in het najaar een Natuurkoffer met als thema 'herfst'.

Helaas stagneert de aanwas. De groep is nu gehalveerd en er zijn nog maar 6 leden over. Hopelijk kunnen we volgend jaar weer vol aan de bak om nieuwe leden voor de NatureXplorers warm te maken.

3.2.3 BSO De PaddenPoel en de tuin van de IVN-jeugd

BSO De Paddenpoel

Een aantal maanden is er in het normale ritme gewerkt. Maar door Covid mochten "vreemden" niet aan het werk op de groepen. Ook is BSO de PaddenPoel lange perioden gesloten geweest. Hierdoor zijn er ook minder inkomsten gegenereerd.

De tuin van de IVN-jeugd (moestuין)

De moestuinbakken functioneren nog steeds goed. Ondanks alle maatregelen is er gewerkt in de moestuin. Wel zijn er minder groenten geteeld en opgekweekt. Maar op zich ziet de tuin er prima uit.

3.2.4 Overige activiteiten

Kabouterbos

In april 2021 is het Kabouterbos geopend in natuurgebied Zegersloot. Naar een idee van Fay van Wijk (7). Samen met de Gemeente, moeder Esther Arkesteijn en een aantal IVN'ers is het idee verder uitgewerkt. Gerda Bonninga heeft middels een oproepactie in het Algemeen Dagblad wel 300 tuinkabouters verzameld. Ook is er van resthout naambordjes en 'paddenstoelen' gemaakt. Het Kabouterbos kreeg veel publiciteit. De eerste weekenden waren veel bezoekers wat overlast voor de buurtbewoners veroorzaakte. Gelukkig werd dat later minder. Het college van wethouders heeft besloten dat het Kabouterbos op deze plaats zal blijven ondanks protesten van een beperkt aantal buurtbewoners. Het bos wordt door Gerda en Esther regelmatig gecontroleerd. Leuk om te zien is dat er 'nieuwe' kabouters neergezet worden en dat er door kinderen gemaakte spinnenwebben zijn opgehangen. Het bos leeft en trekt mensen naar het Irenebos. Fijn dat er continuïteit is.

3.3 Natuurkickers

De Natuurkickers zijn tijdens de lockdown(s) niet erg actief geweest. In het begin is met behulp van Zoom nog e.e.a. besproken, maar dat bleek geen succes te zijn. In 2022 zal een soort van herstart gemaakt worden. We hebben voor dit jaar geen bijzondere projecten op stapel staan en zullen in beginsel eerst weer opnieuw de agenda en ambities moeten bepalen.

Het Bentwoudproject is helemaal stil komen te liggen. Besproken zal worden of daarmee verder wordt gegaan en zo ja, in welke vorm.

4 Communicatie

IVN Alphen aan den Rijn schakelt een breed scala van middelen in om bekendheid te geven aan haar activiteiten. Dit gebeurt zowel door aankondigingen voor- als achteraf, door verslagen over de gehouden activiteiten. Ook maakt IVN Alphen aan den Rijn voor verslagen van activiteiten gebruik van de inzet van deelnemers. Communicatie is een belangrijke activiteit om IVN Alphen aan den Rijn zichtbaar te houden en daarmee bekendheid te behouden in de gemeente Alphen aan den Rijn. Zichtbaarheid en bekendheid zijn een belangrijke randvoorwaarde voor het behouden en werven van nieuwe leden.

4.1 PR

Met PR-activiteiten wil IVN Alphen een goede verstandhouding met haar doelgroepen bereiken, in standhouden en waar mogelijk uitbreiden. Hiermee ook de zichtbaarheid/bekendheid in het werkgebied van IVN Alphen aan den Rijn behouden en vergroten. Dit houdt ook in het verstrekken van informatie over onze afdeling aan belangstellenden.

De werkgroep communicatie heeft het afgelopen jaar de nodige aandacht in de pers gehad voor de IVN-activiteiten. In totaal zijn 15 persberichten voor excursies uitgestuurd.

In 2021 heeft het lokale huis-aan-huisblad een nieuwe eigenaar gekregen. Merkbaar was dat aankondigingen van excursies minder aandacht kregen. In 2022 zal gezocht moeten worden naar alternatieve communicatiekanalen. In 2021 zijn we teruggevallen om deelnemers uit eerdere excursies te mailen om ze attent te maken op toekomstige excursies. Ook is aan geïnteresseerde deelnemers gevraagd of ze het excursieooster 2022 willen ontvangen. Er zijn een aantal jaarroosters per mail verzonden.

4.2 Evenementen

Vanwege corona was er een onzekere evenementenplanning. Hierdoor was er weinig gelegenheid voor promotie van IVN Alphen aan den Rijn. Toch zijn gelukkig een aantal activiteiten doorgegaan.

Boomfeestdag 2021

De Boomfeestdag 2020 is uiteindelijk op 10 november 2020 alsnog doorgegaan. Alphen aan den Rijn was het centrum voor de landelijk Boomfeestdagviering. Na een intensief ochtendprogramma in Avifauna met 9 schoolklassen heeft Prinses Irene met hulp van haar kleinkinderen haar levensboom – de populier – geplaat nabij de voedsel-klimaat-**bijenbosjes** in Zegersloot. Als dank voor haar intensieve inzet voor natuur wordt het gebied Zegersloot-Noord omgedoopt in 'Prinses Irenebos'. De schoolkinderen planten er vervolgens een groot aantal boompjes aan.

Alle genodigden kwamen daarbij langs het Bezoekerscentrum De Veenweiden. Bij het BC worden 200 tasjes gevuld en uitgereikt met Groei & Bloei en IVN-informatie. En 350 zakjes oranje Prinses Irene bloembollen worden uitgereikt namens de gemeente Alphen aan den Rijn. Dankzij de inzet van behulpzame IVN-vrijwilligers kwam dit snel en goed voor elkaar.

9 - Uitreiken boompjes aan genodigden - foto Irma Brugmans

10 - Stekjesactie - foto Bjorn Otto

Operatie Steenbreek

Bij de Korenbloemweg werden de actie 'steen eruit, plant erin' met een aantal burens doorgevoerd. RTL4 kwam tv opnames maken voor het programma met Lodewijk Hoekstra.

Stekjesactie

Samen met Plantenasiel Alphen is actie georganiseerd om stekjes een goed thuis te bezorgen. Alhoewel het Bezoekerscentrum De Veenweiden gesloten was kon bij de voordeur een 'kraam' worden opgesteld waar belangstellenden gratis een stukje konden ophalen.

Waterspektakel

Het water spektakel kon helaas door alle Coronamaatregelen geen doorgang vinden. Deze is nu in verplaatst naar 2023. In 2022 zal een mini-waterspektakel worden gehouden.

4.3 Sociale Media/digitale media

IVN Alphen aan den Rijn

@ivn.alphenaandenrijn - ⭐ 4,3 (9 recensies) - Non-profitorganisatie

Op de sociale media worden berichten over activiteiten van IVN Alphen aan den Rijn gedeeld. In het kader van de herfstcampagne (#2uur NatuurChallenge) zijn wekelijks berichten geplaatst. Helaas zijn er geen reacties geweest in de vorm van gedeelde berichten. De response op social media bestaat vooral uit likes. Er zijn ook maar heel weinig mensen die ons taggen in hun berichten.

Op **Facebook** zijn er in 2021 77 nieuwe volgers bij gekomen. Huidig totaal: 710 volgers. Bij elkaar hebben we op Facebook 1.400 bezoeken gehad. Dat is 30% meer dan in 2020.

Op **Instagram** zijn er in 2021 167 nieuwe volgers bij gekomen, hier hebben we nu 326 volgers. Totaal aantal bezoeken aan ons profiel: ruim 900. (in 2020 deden we nog niks met Instagram).

Eind mei zijn Marrijolein de Jonge en Saskia van Lijschooten toegevoegd aan het Social Media team, en in september zijn Carola Zirkzee en Leuntje Oppelaar hieraan toegevoegd. Wij delen een aantal keer per week onze eigen foto's om Alphenaren te enthousiasmeren eropuit te gaan. En uiteraard delen we ook nieuwsberichten en excursies.

Website

Voor het bijhouden van de website blijft directe aanlevering van nieuws een eerste vereiste. De Corona-perikelen hebben echter een duidelijke invloed op de nieuwsvoorziening gehad: excursies en lezingen gingen niet door en zelfs activiteiten van de jeugdgroepen werden geannuleerd. Toch blijft het noodzakelijk alle groepen op te roepen voor het aanleveren van (actueel) nieuws. Er wordt aan deelnemers van excursies gevraagd om een stukje te schrijven over de excursie waar ze aan deelgenomen hebben. Deze stukjes komen op de website en facebook. Dat is een mooi promotiemiddel om onze activiteiten onder een bredere aandacht te brengen. De stukjes worden na aanleveren snel geplaatst. Het is mooi te zien dat de sites actueel zijn.

De vormgeving van de website is afhankelijk van de mogelijkheden geleverd door IVN landelijk. Hoewel hier goed mee te werken is, zal er in de loop van 2022 een nieuwe structuur worden doorgevoerd.

Het aantal bezoekers aan de website over 2021 is niet zonder meer te vergelijken met de cijfers van vorig jaar. Niet duidelijk is waardoor, maar de cijfers over de gebruikers (vorig jaar bezoekers genoemd) zijn anders vastgesteld. Dit geldt overigens ook voor 2020, waardoor toch een vergelijking mogelijk is. De website, blijkt uit de cijfers, is wel wat intensiever gebruikt.

De belangrijkste gegevens 2021 volgens Google Analytics:

	2021	2020
Aantal gebruikers	9322	10103
Aantal sessies per gebruiker	1,34	1,23
Aantal paginaweergaven per gebruiker	4,75	3,86
Gemiddelde sessieduur in minuten	3,02	2,28
Bezoekers komend vanuit Nederland	97 %	96%

4.4 Eigen Media

Bont Allerlei

In 2021 is Bont Allerlei 4x verschenen zowel op papier als digitaal én volledig in kleur. In Bont Allerlei doen de werkgroepen verslag van hun activiteiten. De Natuurkiekers zorgen voor foto's en artikelen. Omdat de portokosten even hoog zijn als de contributie is aan de per postontvangers voorgesteld om de uitgave digitaal, op een alternatief postadres in Alphen te ontvangen of tegen bijbetaling. Een adverteerder heeft aangegeven niet meer te willen adverteren in 2022. De omslag is voorzien van een nieuwe verfrissende uitstraling door Marius Stout. Ook wordt voor de distributie per uitgave een nieuwe distributielijst uit Procurios (IVN-ledenadministratie) gehaald. Hiervoor hoeft geen aparte lijst meer te worden bijgehouden en is de lijst altijd actueel.

Het Heempad Journaal

Het Heempad Journaal is een doorgeefluik van informatie, gerelateerd aan belevingen in ons doelgebied. Met inspiratie voor toepassing in eigen omgeving. Bronnen zijn dag-, weekbladen, nieuwsbrieven, eigen natuurbeleving en waarneming. Doel: binding en communicatie, liefde en kennis delen met anderen. Met een veelheid van bronnen (media, nieuwsbrieven, radio, natuurorganisaties). Het HPJ mag gedeeld worden (vrije nieuwsgaring). Natuurlijk Alphen is een maandelijks natuurprogramma bij Studio Alphen (radio), elke 3e maandag van de maand, met daarin een vast onderdeel met Hans van Dam. Regelmatig aandacht (interviews) voor IVN-activiteiten.

Activiteitenfolder/activiteitenposter

Maandelijks is de activiteitenposter gemaakt en in de infoborden geplaatst.

Activiteitenmail werd Nieuwsbrief

Naar aanleiding van het aangepaste Vrijwilligersbeleid is de formule aangepast naar een Nieuwsbrief. Ook andere informatie dan activiteiten kregen daardoor een plek in de Nieuwsbrief. Via de website wordt de mogelijkheid geboden aan niet-leden om zich aan te melden. Vrijwilligers, die geen IVN-lid zijn werden toegevoegd. Normaal wordt 1x per maand een activiteitenmail naar leden, donateurs en belangstellenden gestuurd, maar in coronatijd verscheen de activiteitenmail 2x per maand om het contact met de leden te onderhouden. In totaal zijn er 17 Nieuwsbrieven verzonden. Tussen de 60 – 70% van de ontvangers openen de activiteitenmail, waarvan tussen de 80-90% de items leest. Dit zijn constante cijfers, waar we als IVN Alphen aan den Rijn ook wel trots op zijn.

4.5 Gezamenlijke communicatie-activiteiten/kramen

Ten gevolge van corona zijn veel activiteiten geannuleerd. Toch kunnen we terugkijken op een aantal geslaagde activiteiten, waar IVN Alphen met een kraam was vertegenwoordigd:

- Samen met organisatie **Groei en Bloei en de Gemeente Alphen aan den Rijn** zijn twee steenbreekactiviteiten georganiseerd om inwoners Alphen aan den Rijn te stimuleren stenen uit de grond te halen en te vervangen door planten.
- IVN Alphen is ook te zien met een kraam op door de **Bibliotheek, Eetbaar Alphen en Gemeente Alphen** georganiseerde Voedselmarkt in de Klimaatbosjes in het Irenebos.
- Bij **Kinderboerderij Zegersloot** fleuren we hun mini-herfstfestijn op met een IVN-kraam. Zij organiseren voor kinderen het verven van kabouters.
- In de **bibliotheek** tijdens een IVN-activiteit voor de jeugd is een informatiestand ingericht om de ouders van de kinderen te informeren over de (jeugd-)activiteiten van IVN.
- De activiteitencommissie van **Verpleeghuis Oudshoorn** is voorzien van berkenstammen.

11 - Berkenstammetjes voor Oudshoorn

5 Samenwerking

5.1 Bezoekerscentrum De Veenweiden

Vanwege corona is het Bezoekerscentrum De Veenweiden zowel in het voor- als najaar gesloten geweest. Samen met het Bezoekerscentrum en Junis is een blokhut aangeschaft. Herinrichting en herverdeling van de bestaande ruimte wordt hierdoor mogelijk.

5.2 Samenwerking Bibliotheek

Met de bibliotheek zijn diverse initiatieven voor samenwerking uitgewerkt.

IVN is gevraagd om een aantal jeugdactiviteiten te organiseren in de bibliotheek. We hebben maar 1 activiteit kunnen realiseren: uilenballen pluizen. Wel waren er 18 kinderen en veel aandacht voor het IVN door de inzet van de werkgroep Communicatie.

6 Organisatie

6.1 Bestuur

Samenstelling

In het bestuur IVN Alphen aan den Rijn is sprake van een vacature. Nicolette Bakker heeft afscheid genomen. Haar nieuwe baan bleek slecht te combineren met werkzaamheden voor IVN Alphen aan den Rijn. Een belangstellende heeft zich inmiddels aangemeld, waar gesprekken mee worden gevoerd. De bestuursleden eind 2021 zijn: Gert de Geest (voorzitter), Irma Brugmans (secretaris), Foppe Jan Japenga (penningmeester), Nell Spreij (bestuurslid) en Antoon Zonneveld (bestuurslid).

Algemene Ledenvergadering

De Algemene ledenvergaderingen in voor- en najaar zijn digitaal via Zoom uitgevoerd.

6.2 Vrijwilligers werkgroepen

Vrijwilligersbeleid geëvalueerd

Het Vrijwilligersbeleid is in 2021 geëvalueerd. Belangrijke constatering was dat activiteiten om vrijwilligers aan IVN te binden vooral afhankelijk waren van de inzet van de coördinatoren en de omvang van de betreffende werkgroep. Vrijwilligers, die een meer solistische taak uitvoerden hoorden minder van de vereniging, waren niet altijd zichtbaar en bleven daardoor onvoldoende gewaardeerd. Daarnaast bleek ook 20-25% van de vrijwilligers geen IVN-lid te zijn, waardoor ze verstoken bleven van verenigingsnieuws via de Nieuwsbrief, Bont allerlei, Stuifmail en Mens en Natuur.

Alhoewel we natuurlijk graag zien dat al onze vrijwilligers ook IVN-lid zijn wordt een bijdrage in de vorm van vrijwilligerswerk ook zeer gewaardeerd. Zonder dat kan de vereniging ook niet bestaan.

Ten gevolge van deze evaluatie zijn alle vrijwilligers geïnventariseerd en opgenomen in de ledenadministratie. Alle vrijwilligers (lid of geen lid) ontvangen nu Stuifmail, de Nieuwsbrief en Bont Allerelei digitaal. Ook worden van de bestuursvergaderingen een 'Kort Verslag' gemaakt dat middels een link in de Nieuwsbrief wordt ontsloten voor leden/vrijwilligers. We hebben nu ook het inzicht dat van de ruim 300 IVN-leden er ruim ook 100 vrijwilligerswerk doen en dat we daarnaast ook nog zo'n 30 vrijwilligers hebben, die geen lid zijn.

2 bestuursleden, Nell Spreij en Irma Brugmans, hebben vrijwilligerscoördinatie in hun portefeuille gekregen en verdiepen zich stelselmatig in het onderwerp van werven en behouden van vrijwilligers.

12 - Vacaturemarkt Gemeentehuis - foto Irma Brugmans

Werving vrijwilligers

Ook de werving van vrijwilligers is onder loep genomen. Gekozen is om IVN vooral naar buiten te presenteren als een organisatie waar een breed scala van verschillende mogelijkheden is om vrijwilligerswerk te doen. Hierbij is gekozen om een aantal thema's onder de aandacht te brengen: 1) jeugd en natuur, 2) communicatie, 3) groen buiten doen, 4) organisatie, 5) belangenbehartiging in de politiek en 6) ontvangen van bezoekers.

Zowel de geïnteresseerden die zich via de gemeentelijke vacaturebank als nieuw (actief) lid melden worden actief benaderd en het gesprek aangegaan door Irma Brugmans (reacties vacaturebank) en Corry Dierdorp (nieuwe leden).

Nieuwe vrijwilligers worden welkom geheten, voorzien van informatie, geattendeerd op de mogelijkheden van ONS.IVN en geabonneerd op Stuifmail.

IVN Alphen en Bezoekerscentrum De Veenweiden hebben 26 oktober gezamenlijk een standje gehad op de Vrijwilligersmarkt georganiseerd door Tom-in-de-buurt in het stadhuis. Een mooie gelegenheid om beide organisaties te promoten. De deelname was succesvol. Met 6 personen zijn we verder in gesprek gegaan. 3 draaien al mee als vrijwilliger. 3 anderen oriënteren zich nog, omdat de activiteiten kort daarna weer stil kwamen te liggen.

Vrijwilligers werkgroepen

Communicatie/PR

De werkgroep communicatie/PR is gesplitst in een 5-tal onderdelen: 1) IVN-hoek, 2) Evenementen (incl. kraambezetting), 3) PR, 4) Bont Allerlei en 5) sociale media. Door corona en de verminderde activiteiten zijn ook een aantal vrijwilligers afgehaakt. Met name de groepen IVN-hoek (9 vrijwilligers) en Evenementen/kramen (9 vrijwilligers) kunnen uitbreiding gebruiken. De werkgroep sociale media is dit jaar op volle sterkte gekomen en bestaat uit 6 vrijwilligers, die facebook, Instagram en de website beheren. Wel is achtervang voor de webbeheerder nodig. Zeker nu het komende jaar de IVN-website vernieuwd gaat worden. Ook heeft Nicolette Bakker, aanspreekpunt in het bestuur voor communicatie, haar werkzaamheden als algemeen Bestuurslid neergelegd. De coördinatoren in het werkveld communicatie missen haar als aanspreekpunt en klankbord.

Ook zijn er nieuwe regiocontactpersonen gevonden. Atje van der Laan voor Ter Aar, Riet van Tol voor Koudekerk aan de Rijn, Ans van den Broek voor Hazerswoude.

Jeugd

Het aantal jeugdbegeleiders is redelijk constant. Wel zijn er minder begeleiders die echt iets willen organiseren. Wel begeleiden, maar niet organiseren en verzinnen. We zoeken vanaf september ook naar een coördinator. Helaas is het tot nu toe nog niet gelukt een vervanging te vinden voor de huidige coördinator.

Excursies

Het gidsen bestand is in 2021 met een gids verminderd. In 2022 start weer een NatuurGidsenOpleiding (NGO). Hopelijk kan het gidsenbestand in 2023 worden uitgebreid met een aantal deelnemers van de NGO.

Vlinderwerkgroep

De Vlinderwerkgroep is het afgelopen jaar gegroeid van 7 naar 15 personen. De vrijwilligers houden zich bezig met het tellen van dagvlinders, nachtvlinders of beide. Daarnaast hebben we voor de Vlinderwerkgroep een nieuwe coördinator kunnen aantrekken, Nicole Bruijnen. Zij heeft de taak overgenomen van Stek Strik en Joost van Beek, die het coördinatorschap tijdelijk samen deelden.

Lezingen

Geen wijzigingen. 4 personen: Dick Warmerdam, Liesbeth Bos, Monique Smulders, Maria Chardon.

6.3 Ledenbestand en -werving

38 nieuwe leden hebben we kunnen inschrijven en van 24 leden hebben we afscheid genomen. Hiermee is ons ledenbestand met 14 gegroeid. De gemiddelde leeftijd van de nieuwe leden is 58 jaar. 2 leden ontvingen een speldje vanwege 25 jaar lidmaatschap: Atje van der Laan en Wim van Genderen.

6.4 Opleidingen

IVN-landelijk en Zelfdoeningroen hebben verschillende Webinars aangeboden om met name de professionalisering van de vrijwilligersorganisatie te vergroten. Hier is ruimschoots van gebruik gemaakt.

6.5 Beleid/regelgeving

WBTR

Per 1 juli 2021 is de nieuwe Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) ingegaan. De WBTR is bedoeld om bestuur en toezicht van verenigingen en stichtingen te verbeteren en wanbestuur te voorkomen. Er zijn regels opgesteld over taken, bevoegdheden, verplichtingen en aansprakelijkheid. Om te beoordelen of en in welke mate IVN voldoet aan de wet is het stappenplan WBTR gevolgd van WBTR.nl. Dit heeft geleid tot de volgende acties/activiteiten:

- Bestuursleden zijn geïnformeerd over inhoud en strekking van de wet middels een bestuursmemo en toegang tot WBTR.nl met verdiepende info;
- Gezamenlijk is een rapportage WBTR opgesteld;
- Het financieel verslag van de kascommissie wordt opgenomen in de financieel jaarrapportage en gepubliceerd op de website;
- Administratieve organisatie is gedocumenteerd en waar nodig aangevuld;
- Inwerkprogramma voor nieuwe bestuursleden en coördinatoren is opgesteld.

Wetswijziging ANBI

Per 1 januari is wetgeving rond ANBI (Algemeen Nut Beogende Instellingen) gewijzigd. IVN is een ANBI, waardoor giften aan IVN voor de belasting mogen worden afgetrokken. Belangrijkste wijzigingen voor IVN:

- UBO-registratieplicht voor 27 maart 2022. Hierin moet inzichtelijk gemaakt worden wie uiteindelijk belanghebbenden zijn van de organisatie. Dit is gedaan.
- Gebruik verplicht standaardformulier voor publicatieplicht – Om gekwalificeerd te worden als ANBI is publicatie van o.a. financiële gegevens verplicht. Dit is nu middels een formulier gestandaardiseerd. Dit formulier met gegevens 2020 zijn gepubliceerd op de website.

Werkgroep beschrijvingen

Van alle werkgroepen zijn beschrijvingen gemaakt. Deze zijn inzichtelijk voor bestuur en coördinatoren in de mediabibliotheek van de groep coördinatoren op ons.ivn.

Bijlage

Dagvlinderroutes

3 - Dagvlinderroutes Compierekade

13 - Dagpauwoogrupe - foto Jordan Blauw

4 - Dagvlinderroute Limes Alphen aan den Rijn

14 - Klein geaderd witje - foto Jan Henk Leeuwenburg

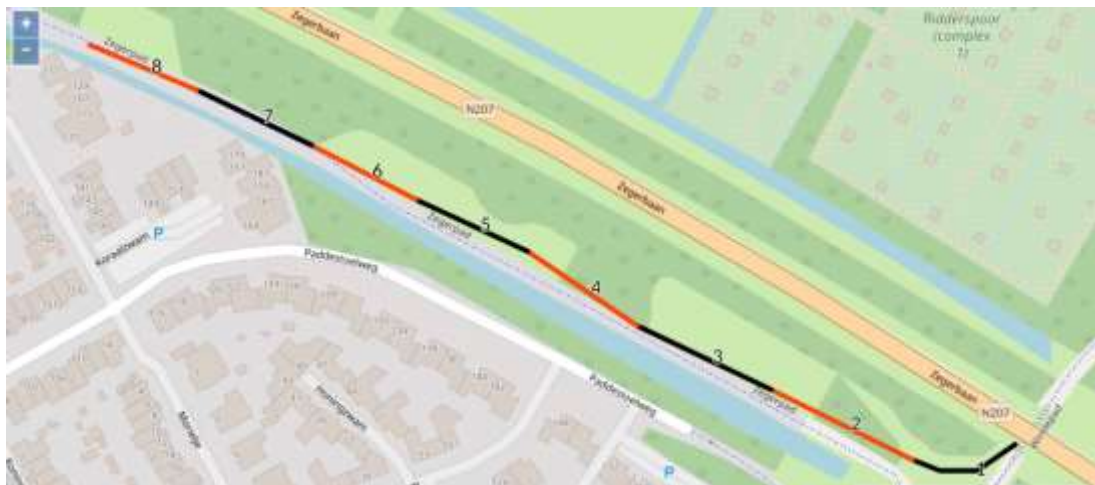

5 - Dagvlinderroute Irenebos

15 - Gehakkelde Aurelia - foto Gerda van der Meer

6 - Dagvlinderroute Geluidswal2

16 - Distelvlinder - foto Brenda Smeele

7 - Dagvlinderroute Geluidswalpad

17 - Atlanta - foto Hans Pet

18 - Boomfeestdag

ivn natuur
educatie

Bezoekadres

Bezoekerscentrum De Veenweiden
Burgemeester Bruins Slotsingel 15
2403 NC Alphen aan den Rijn
06 – 13 18 78 00
secretarisivnalphenaandenrijn@ivn.nl
ivn.nl/alphenaandenrijn

Postadres

Krabbescheer 102
2408 LG Alphen aan den Rijn

Bank NL85RABO 0301 6899 62
RSIN 816027766
KVK 40446955

Algemeen Nut
Beogende Instelling

ANBI